

Charakter vulkanickej aktivity v širšom okolí Hriňovej

L. Šimon

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Mlynská dolina 1, Bratislava, ladislav.simon@geology.sk

Terénne geologické profilovanie pre potreby paleogeografickej rekonštrukcie Poľany sme robili v širšom okolí Hriňovej. Územie je lokalizované v mierke 1 : 25 000 na topografických mapách listy 36 411 a 36 413.

Študované územie tvorí sukcesiu lávových prúdov a pyroklastických hornín. Pyroklastické horniny budujú horizont autochtonných pyroklastík o hrúbke do 60 m nepravidelne sa striedajú vo vrstvách v hrúbke 1 až 20 m. Vrstvy majú podpornú stavbu matrix, ktorý ma charakter tufovo-pemzovej hmoty. Prítomné sú aj fragmenty andezitov prevažne angulárneho tvaru veľkosti od 1 cm až do 50 cm a pemzové fragmenty veľké 1 cm až 10 cm. V niektorých výchozoch pyroklastiká nesú znaky freatopyroklastických uloženín, čo sa prejavuje zosklovaním fragmentov a palagonitizáciou základnej hmoty v matrice.

V zmysle Cas a Wright (1988) je sukcesia pyroklastík produktom explozívnej aktivity lokalizovanej v prechodnej zóne stratovulkanickej stavby ukladaného do čiastočne vodou nasýteného prostredia.

Komplex lávových prúdov tvorí sukcesiu striedajúcich lávových prúdov a lávových brekcií s premenlivou hrúbkou. Prúdy majú zvyčajne brekciovitý charakter. Tvoria nepravidelne sa striedajúce brekciovité jazyky hrubé 5 cm až 300 cm s prechodmi do hrubodoskovitej až blokovitej odlučnosti. Matrix je drvený lávovej substancie hnedej až červenkastej farby.

V zmysle Cas a Wright (1988) je sukcesia zberciových lávových prúdov produktom efuzívnej aktivity lokalizovanej v prechodnej zóne stratovulkanickej stavby.

Literatúra:

Cas, R.A.F. and Wright, J.V., 1988. Volcanic successions – modern and ancient. A geological approach to processes, products and successions. Unwin Hyman Ltd, London.

Foto. 1: Pyroklastická brekcia

Foto. 2: Brekciovitý lávový prúd

Komplex pyroklastických hornín a lávových prúdov je súčasťou vývoja formácie Poľana, ktorá formovala v sarmate najmladšiu etapu vývoja vulkánu Poľana v juhovýchodnej časti stratovulkanickej stavby.